

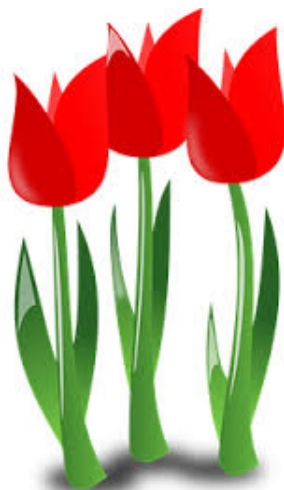
Lubenský zpravodaj

březen - duben 2017
19. ročník - číslo 2

Z OBSAHU:

OBECNÍ ÚŘAD	1
ZÁKLADNÍ ŠKOLA	8
MATEŘSKÁ ŠKOLA	10
NENÍ INFORMACE JAKO INFORMACE	11
DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ	12
SPOLEČENSKÁ KRONIKA	13
FOTOOKÉNKO LUBENSKÝCH ZAHRÁDKÁŘŮ	14
JÁ NA BRÁCHU, BRÁCHA NA MNE	14
KOMENSKÝ BY NADŠENÝ NEBYL	17
JÍZDA KRÁLŮ	19
FLORBALOVÝ TURNAJ	20
DĚTSKÝ KARNEVAL	22
VESMÍR OKOLO NÁS	24

**Milé maminky, co nejsrdečněji
Vás zveme na Den matek, který se koná
v neděli 14. května 2017 od 14.00 hodin v kině.
Vystoupí děti z MŠ, ZŠ a skupina Hendies,
občerstvení zajištěno.**

*Přeji Ti dnes v den Tvého svátku
- ve slově Tvého velké T -
no vida, už mám druhou řádku
a pokračuji ve větě...
Jaroslav Seifert První dopis mamince*

OÚ Lubná

Výpis z usnesení RO Lubná konané dne 24. 1. 2017

RO schvaluje:

- Plnění rozpočtu k 31. 12. 2016 v příjmových a výdajových položkách.
- Úpravy nájemních smluv pro nájemníky v obecních bytech.
- Podání žádosti o finanční příspěvek na ošetření památné lípy u Pálenice.
- Stavební úpravy v budově obecního úřadu a přemístění stávající provozovny kadeřnictví do prostor bývalé zubní ordinace.
- Podání žádosti o dotaci na opravu osvětlení ve Víceúčelovém zařízení Skalka.
- Cenovou kalkulaci obědů pro školní jídelny v základní škole.
- Podporu projektu alternativa ARCHA, který bude realizovat spolek PŘESPOLNÍ.
- Cenovou nabídku spol. PKV BUILD s.r.o., Humpolec na vypracování průkazu energetické náročnosti obecních budov v rámci Mikroregionu Litomyšlska.
- Nákup betonových laviček a košů v rámci sdružení obcí - Kraj Smetany a Martinů.
- Výměnu plynové kotle v obecním bytě v mateřské škole.

RO bere na vědomí:

- Revizní zprávu elektrického zařízení v budově OÚ, kterou vypracoval revizní technik Pavel Čermák, elektrické zařízení je schopno bezpečného provozu.
- Oznámení o opakovaném projednávání územního plánu Sebranice.
- Územní rozhodnutí MěÚ Litomyšl o rekonstrukci vysokého napětí.
- Protokoly o zkoušce vody na sociálním zařízení – Lubná čp. 144 a v kuchyni mateřské školy, kterou provedla spol. ČEVAK, a.s., Moravská Třebová, hodnocené vzorky vyhovují příslušným normám.

Výpis z usnesení ZO Lubná konaného dne 8. 3. 2017

ZO schvaluje:

- Činnost Rady obce Lubná za uplynulé období.
- Příspěvek na rok 2017 pro Mikroregion Litomyšlsko, Mikroregion Litomyšlsko-Desinka, Svazek obcí AZASS, Sdružení místních samospráv ČR, Spolek pro obnovu venkova ČR a Kraj Smetany a Martinů.
- Příspěvek na rok 2017 pro Tělovýchovnou jednotu, Sebranice - 8 000 Kč, Lubenskou šťopičku - 40 000 Kč, Salesiánský klub mládeže, Sebranice - 30 000 Kč, Český svaz včelařů, Litomyšl - 5 000 Kč, Oblastní charitu, Polička - 10 000 Kč, Spolek archaických nadšenců, Sebranice - 6 000 Kč, Středisko sociálních služeb Salvia, Svitavy - 5 000 Kč, Městskou knihovnu, Svitavy - 1 966 Kč, Sbor dobrovolných hasičů, Lubná - 40 000 Kč, Český zahrádkářský svaz, Lubná - 20 000 Kč, Základní školu Lubná-Sebranice a Mateřskou školu Lubná - 3 000 Kč.
- Rozpočet obce Lubná na rok 2017 a závazné ukazatele podle tříd, jimiž se bude povinna řídit RO.
- Doplnění „Programu obnovy obce Lubná“ o schválené akce dle rozpočtu obce na rok 2017.
- Střednědobý výhled rozpočtu obce na rok 2018 a 2019.
- Smlouvu na prodej nemovitosti p. č. 620/4 v k.ú. Lubná u Poličky. Náklady na sepsání smlouvy, ocenění pozemku, návrh na vklad a správní poplatek za vklad do katastru nemovitostí hradí kupující. Poplatníkem daně z nabytí nemovité věci je kupující.
- Veřejnoprávní smlouvu s městem Litomyšl, na základě které bude město Litomyšl vykonávat za obec svěřený výkon státní správy o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a dalších právních předpisů. Smlouva je uzavřena na dobu neurčitou.

ZO bere na vědomí:

- Kontrolu usnesení ze zasedání ZO dne 8. 12. 2016.
- Zprávu o činnosti kontrolního a finančního výboru ZO za rok 2016.
- Plánovanou rekonstrukci venkovního vedení nízkého napětí v Obci Lubná. Stávající venkovní vedení NN bude nahrazeno kabelovým vedením a bude nutné přemístit veřejné osvětlení v majetku obce.

- Studii kanalizace obce Lubná a výpověď smlouvy o nájmu a provozování kanalizace uzavřené s firmou VHOS, a.s., Moravská Třebová.

ZO pověřuje:

- RO schvalováním rozpočtových změn a opatření v rámci schválených závazných ukazatelů rozpočtu obce Lubná na rok 2017.

Milí čtenáři,

stojíme před nejvýznamnějším křesťanským svátkem, kterým jsou Velikonoce. Věřící po postní době oslavují na Bílou sobotu zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Pro ostatní jsou tyto svátky symbolem jara a plodnosti. Jsou také časem oslav a veselí, protože se na ně váže mnoho zvyků. K Velikonocům neodmyslitelně patří velikonoční pohledy, ozdoby nebo cukroví v podobě velikonočních vajíček, beránků nebo zajíčků. K prastaré tradici patří hodování a pomlázka. Na Velikonoční pondělí ráno muži a chlapci navštěvují své známé a šlehají ženy a dívky ručně vyrobenou pomlázkou z vrbového proutí, která je ozdobena pletenou rukojetí a barevnými stužkami. Podle tradice muži při hodování pronášejí koledy. A tak mi dovolu, abych k těm nejznámějším přidal i tu svoji: *Hody, hody zdravíčko, dejte klukům vajíčko, na pomlázku mašli, že k Vám cestu našli.....*

Než prožijeme toto krásné období, rád bych Vás informoval o akcích, které se nedávno uskutečnily.

Oprava parket na Skalce

V polovině měsíce února jsme realizovali opravu podlahy v tělocvičně na Skalce v Lubné. Podlaháři z Poličky poškozená místa vyjmuli a očistili. Na takto připravený podklad opětovně nalepili parkety. Některá místa byla ošetřena tmelem ve spárách. Zastupitelstvo obce na svém březnovém zasedání odsouhlasilo vypracování projektové dokumentace na celkovou rekonstrukci objektu Skalka.

Oprava parket v objektu Skalka

Vynášení Zimy - Mořeny

Koncem měsíce března se zastavili děti, rodiče a učitelé z mateřské školy u pana starosty na koledu při vynášení Zimy – Mořeny. Po krátké zastávce děti pokračovaly k potoku, kde „Mořenu“ spálily.

Mateřská školka na obecním úřadě

Společná schůze lubenských včelařů

Poslední pátek v měsíci únoru se konala na Obecním úřadě Lubná schůze místních včelařů. Pan J. Čupr seznámil včelaře s činností základní organizace Litomyšl za uplynulé období. Současně informoval zúčastněné o postupu následného léčení včelstev proti varroáze.

Členská schůze lubenských včelařů

Oprava čerpadla na ČOV Lubná

V druhé polovině měsíce března jsme provedli opravu čerpadla na čističce odpadních vod. Zaměstnanci ZOD Lubná pomocí fekálního vozu odčerpali z nádrže kanalizační splašky. Zaměstnanci obce ve spolupráci s panem Z. Píchou, J. Dřínovským a J. Renzou provedli výměnu a zapojení nového čerpadla. Touto cestou děkuji všem pracovníkům, kteří se na opravě čerpadla podíleli.

Oprava čerpadla na ČOV Lubná

Zřízení jazykové učebny v základní škole

Vyklízení učebny

Instalace rozvodů pro LED osvětlení

Přestavba jazykové učebny

Oprava stropu a omítek

Instalace digitální jazykové učebny

Ředitelka školy Mgr. Jitka Kučerová přebírá nově zřízenou učebnu

Zastupitelé obce Lubná již na prosincovém zasedání rozhodli o zřízení jazykové učebny v ZŠ Lubná v učebně hudební výchovy. S úklidem učebny se začalo v měsíci únoru tohoto roku, kdy školnice paní L. Jánová s žáky a zaměstnanci obce vyklidili lavice, stoly a skříně a připravili učebnu k její přestavbě. Firma IZOS Lubná s.r.o. zhotovila dělicí příčku u počítačové učebny, firma Flach Litomyšl zajistila vodoinstalační práce, pan J. Kyselý se svými spolupracovníky provedli zednické práce v učebně, pan M. Hájek z Janova se svým kolegou

provedli výmalbu jazykové učebny, pan K. Kovář a Z. Pícha osadili nová LED stropní tělesa na základě osvětlovací studie firmy LEDSVÍTÍ z České Lípy, firma M. Ždára z H. Újezda opravila obložení stěn a instalaci nových dveří od firmy D. Sychra, Česká Rybná. O koordinaci prací se starala ředitelka školy Mgr. J. Kučerová se školnicí paní L. Jánovou. Po dokončení stavebních prací provedla paní L. Jánová konečný úklid celé učebny před finální montáží digitální jazykové učebny pro 24 žáků od firmy PZK, Krnov. Celkové náklady dosáhnou částky cca 500 000 Kč. Touto cestou děkuji ředitelce školy Mgr. J. Kučerové a paní L. Jánové za zajištění a organizaci celé zakázky, dále pedagogům, zaměstnancům a žákům školy za trpělivost při stavebních pracích a zúčastněným osobám a firmám za kladný přístup k dané akci.

Setkání seniorů Mikroregionu Desinka

Poslední březnovou neděli se na Skalce uskutečnilo setkání seniorů Mikroregionu Desinka. Úvodní slovo patřilo předsedovi mikroregionu a současně starostovi obce Dolní Újezd panu S. Hladíkovi, který všechny přítomné přivítal. Společně s ním přivítal seniory starosta pořádající obce J. Chadima. K poslechu a tanci hrála dechová hudba Dolnovanka pod vedením kapelníka P. Čermáka. O květinovou výzdobu a občerstvení se postarali místní zahrádkáři, starostové a starostky z členských obcí mikroregionu a lubenské kuchařky. Jsem přesvědčen, že toto tradiční setkání celého regionu se všem zúčastněným líbilo.

Dechová hudba Dolnovanka a lubenští senioři

Naše milé šatnářky

Starostové při přípravě občerstvení

Lubenské ženy

Zástupci z členských obcí Mikroregionu Desinka

Pohled na zaplněný sál

Lubenští zahrádkáři v akci

Spokojení senioři

Přestavba kadeřnictví na obecním úřadě

Začátkem měsíce dubna byla dokončena přestavba bývalé zubní ordinace nad obecním úřadem na kadeřnictví paní H. Chadimové. Jednalo se o stavební úpravy včetně úpravy vodoinstalace, el. rozvodů, výmalby prostoru, přestěhování nábytku a zařízení z původní provozovny. Tyto práce si hradila majitelka kadeřnictví. Obec zabezpečila projektovou

dokumentaci včetně změny užívání dané místnosti a položení podlahové krytiny. Nyní můžeme my všichni posoudit, jak se přemístění kadeřnictví paní H. Chadimové povedlo.

Stavební úpravy kadeřnictví

Manželé Chadimovi při stěhování nábytku

Vážení spoluobčané,

život nám všem plyne jako voda v potoce. Děti se rodí. Naši nejbližší, sousedi, přátelé, kamarádi, občané odcházejí na věčnost. Proto žijme svůj život naplno a radujme se z maličkostí.

***Josef Chadima
starosta obce***

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Postup do republiky o vlásek utekl

S ambicemi na postup do republikového finále zajížděli naši starší žáci ke krajskému finále florbalových přeborů základních škol, které se jako součást XV. olympiády dětí a mládeže konaly ve zbrusu nové sportovní hale v České Třebové. A protože se k turnaji z neznámých důvodů nedostavilo družstvo z Pardubic, byly naše šance na historický výsledek ještě větší.

Do turnaje jsme vstoupili proti velice bojovnému týmu z Jablonného nad Orlicí. Ačkoliv technická převaha byla na našich hokejkách, nadšeně hrající soupeř dokázal vždy dotáhnout náš hubený náskok a na konečných 3:3 srovnal k naší smůle jen pár vteřin před koncem utkání. Ve druhém střetnutí proti ZŠ Slatiňany se již projevil náš hendikep v podobě úzkého

kádr. Soupeř hrál chytře z vlastní poloviny, dobře bránil a úspěšně odrážel náš tlak. Dostali jsme se několikrát do vyložených příležitostí, ale v rozhodujících momentech jsme selhali v zakončení. Proto také přišel trest v podobě druhého nerozhodného výsledku, který nás

v konečném zúčtování odsunul na druhou a nepostupovou příčku.

Ačkoliv stříbrné umístění nás asi bude ještě dlouho mrzet, je třeba si uvědomit, že cesta florbalového týmu ZŠ Lubná-Sebranice skončila až v krajském kole ve společnosti velkých městských škol, a to je jistě vizitka dobré sportovní zdatnosti našich žáků.

Naši školu příkladně a vzorně ve všech kolech florbalových přeborů reprezentovali: Kučera Lukáš, Bartoš Patrik, Kyselý Jan, Hrůzek Jiří, Kuchta Vítězslav, Pavliš Filip, Kopecký Martin, Štunc Jiří.

Přehled našich utkání

ZŠ Lubná-Sebranice – ZŠ Veverkových Pardubice	5:0 kont.
ZŠ Jablonné nad Orlicí – ZŠ Lubná-Sebranice	3:3
ZŠ Lubná-Sebranice – ZŠ Slatiňany	3:3

Tabulka

1. ZŠ Jablonné nad Orlicí	3	13:5	7
2. ZŠ Lubná-Sebranice	3	11:6	5
3. ZŠ Slatiňany	3	10:8	4
4. ZŠ Veverkových Pardubice	3	0:15	0

Mgr. Jindřich Novotný, Jan Haupt

Rada rodičů a žáci 9. třídy ZŠ Lubná-Sebranice

Vás zvou na

XIII. školní ples

---

v sobotu 13. 5. 2017 od 19:30 na Skalce v Lubné

Šerpování žáků 9. třídy
Taneční vystoupení
Kapela Vepřo knedlo zelo

Vstupné 70 Kč

Andrej Bartoš,

žák 4. třídy, který vzhledem ke svému talentu dochází na hodiny matematiky do 6. třídy, se prosadil ve čtrnáctičlenném poli soutěžících Matematické olympiády, kategorie Z5, jejíž okresní kolo se konalo 24. ledna ve Svitavách. Ačkoliv Andrej soutěžil s o rok staršími chlapci, obsadil v celkovém pořadí pěkné 7. místo, přičemž ke stříbrné příčce mu chyběly pouhé dva body. Děkujeme Andrejovi za vzornou reprezentaci naší školy a přejeme mu, aby ho láska k matematice neopustila ani v dalších letech.

Mgr. Jindřich Novotný, vyučující matematiky

Andrej Bartoš

John a Mary

V pátek 3. 3. jsme se jeli s žáky 5. třídy podívat do Svitav na anglicko – českou pohádku John a Mary.

Žáci s předstihem dostali k nastudování anglická slovíčka, podle kterých poznali, že se zřejmě bude jednat o perníkovou chaloupku. Ta se v příběhu skutečně objevila. Byla „very small“ a na kolečkách. Je nepochopitelné, jak se tam Jeníček vešel. V lese Mařenka našla jahodu, vypadala „very big“, protože v dáli stála jaderná elektrárna.

Představení bylo přitažlivé a vtipné, všem se nám líbilo. Co řekl jeden z dvojice anglicky, ten druhý zopakoval česky, takže všichni se v rámci zábavy i něco naučili.

Z. Laštovicová

Žáci 5. třídy

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Setkávání maminek v mateřské škole

Od konce ledna letošního roku se mají maminky malých dětí možnost pravidelně setkávat v prostředí mateřské školy. Setkávání probíhají v dopoledních hodinách od 9.00 do 10.30 hodin tak, aby nebyl narušen provoz a aby byly využity její prostory. Tato setkávání jsou neformální a vítání jsou všichni, kdo mají chuť přijít, ale i chuť se podílet na různých aktivitách. Doposud se maminky dozvěděly pár informací o alternativních mateřských školách, něco málo o míčkování, pozvání přijala p. J. Novotná, která mile pohovořila o dětech a s maminkami si zacvičila. Pozvání přijala p. I. Kopecká, která maminky seznámila s aromaterapií a domluví se další téma, které maminky bude zajímat.

Maminky mají možnost si uvařit kávu, čaj, děti si mohou pohrát, naučit se, dozvědět... Velký význam spatřuji i do budoucna, kdy děti dorostou do předškolního věku a budou navštěvovat mateřskou školu. Přijdou do prostředí, které jim nebude cizí a zároveň s dětmi, se kterými se budou znát. Dovolte mi srdečně pozvat i další maminky, které mají chuť a zájem budovat toto otevřené prostředí pro všechny.

Vítání jara

Jaro je kouzelník, který čaruje svěží zelení a teplem slunce. Jarní slunce budí všechno ze zimního spánku svým polibkem. Po letošní zimě jsme se už na jaro těšili a děti byly netrpělivé, kdy už půjdeme spálit babu Zimnici. Jako každý rok pomáhaly starší děti při výrobě a výzdobě Zimnice a těšily se na den, kdy ji půjdeme společně spálit k potoku a popel poslat po vodě do moře a tím ji definitivně vyhnat. Těšily se na den, kdy přivoláme opravdové jaro, tedy dobu, kdy se do přírody vracejí zvuky, zpěv, barvy. Zkrátka, kdy se příroda probouzí k novému životu, začínají se zelenat pole a louky, na stromech a keřích se objevují lístky... Při této tradiční akci, které se také pravidelně zúčastňují někteří rodiče dětí, se zastavíme v ZŠ a na OÚ, kde děti zazpívají písničku a přednesou jarní verše. Stejně jako v předcházejících letech, a ani letos tomu nebylo jinak, si babu Zimnici nikdo nechtěl ponechat, a tak jsme ji spálili. Tím jsme jaro definitivně přivítali.

Mgr. Irena Rensová

Vítání jara v základní škole

Pálení baby Zimnice

NENÍ INFORMACE JAKO INFORMACE

Získat v dnešní moderní době jakoukoliv informaci není nic složitého. Obvykle k tomu postačí pár kliknutí myší či vyndat z kapsy mobil nebo tablet. Během zlomku vteřiny vám chytrý GOOGLE vychrlí nepřehledné množství odkazů k danému dotazu. Existují však i jiné, mnohem jednodušší a obvyklejší informační zdroje. Tak kupříkladu takové obecní vývěsní tabule. Zde se občan dozví mnohé zajímavosti o dění v okolí, ale také příkladně o utrpení tibetského lidu. A nejen zde je onen „černý den“ Tibetu u nás připomenut. Do nedávna vlála vlajka této asijské země pouze u budovy obecního úřadu, letos nově přibyla i na základní škole, čili na vzdělávací instituci, tedy, dle mého názoru, neutrálním a zcela apolitickým územím. Netuším, zda celá škola

jako jeden muž (nebo žena, to aby to bylo genderově vyváжено) soucítí s okupovaným Tibetem, jenž byl v minulosti nejizolovanější zemí světa a jeden z posledních feudálně-otrokářských systémů. Asi těžko lze tedy mluvit byť jen o základních lidských právech. Jistě, čínská invaze neděla se právě v rukavičkách, ovšem kolik takových příkladů nám minulost a bohužel i současnost nabízí. A přece se vánkem třepetá jen ta jedna jediná vlajka. Každý má samozřejmě právo na svůj názor a jeho projev, ovšem ať si onu fangličku pověsí na vlastní dům, nebo uspořádá besedu pro osvětu veřejnosti. Nejzajímavější na celé věci (myšleno celospolečensky) je, že někteří ortodoxní zastánci tuto vlajkoslávu považují za projev úcty, ale na straně druhé ti samí zastánci lidských práv považují zneuctění standarty prezidenta republiky za jistý druh neotřelého umění. Myslím, že tahle země má spoustu svých problémů ať současných či minulých. Snažme se spíše o jejich řešení a budme hrdí na svoji historii.

Druhá informace, kterou jsem zachytil, se týká zcela jiného problému. Místo, kde jsem ji obdržel je také značně netradiční až exotické. Byl jím totiž odpadkový koš v jedné z autobusových čekáren. Křiklavě červenou barvou zde bylo sděleno, že, cituji: „J. H. je ....“ no, jak to říci slušně, že? Zkrátka sdělení bylo totiž doplněno do jisté míry mezinárodním symbolem pro jeden, řekněme, reprodukční orgán. Přemýšlel jsem, který J. H. si vysloužil tak nelichotivé odsouzení. Snad básník Josef Hora, jehož verše se některý žáček zdejší školy musel naučit, a tak se mistrovi tímto způsobem jak se patří pomstil? Máte pravdu, to bude nejspíš hloupost. Pro příště nebude od věci, když tento „hrdinný umělec“ sdělí svůj názor přímo cílové osobě a nebude ničit cizí majetek. Až si tedy

Michal Kovář

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

V sobotu 25. 3. se v kinosále Lubná konalo divadelní představení pod názvem DARMOŠLAPKY ANEB HOŠI REPETE. Toto představení nám zahrál jako každoročně ochotnický spolek ŠLÉGL z Nemčic. Byla to humorná hra, místy trochu lechtivá, ale myslím, že se divákům líbila. I přes krásné slunné počasí tentokrát dorazilo shlédnout tuto hru mnoho místních, ale i přespolních diváků. Děkuji všem, kteří přišli, protože před plným hledištěm se hraje radostně, jak mi řekl principál tohoto spolku. Děkuji také

členům kulturní komise, kteří se podíleli na přípravě zázemí pro herce. Přeji všem krásný zbytek jara a těšíme se na další nové představení.

Za členy kulturní komise Jaroslava Klejchová

Poděkování

Touto cestou děkuji členům kulturní komise, jejich rodinným příslušníkům a divadelnímu spolku Šlégl Nemčice za přípravu a zabezpečení divadelního představení „Darmošlapky aneb repete hoši“, které se konalo v kinosále Lubná dne 25. března 2017. Současně děkuji všem návštěvníkům, kteří přišli podpořit tuto kulturní akci.

Josef Chadima

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Všem spoluobčanům, kteří oslavili svá jubilea, srdečně blahopřejeme.

94 let   Anna Šimková

65 let   Jarmila Dřínovská

93 let   Jan Rensa

60 let   Jana Kyselá

90 let   Ludmila Štěpánková

55 let   Jana Grundová

85 let   Marie Jiráňová

50 let   Jana Chadimová
Josef Nechvíle

70 let   Anna Kučerová
Anna Zavoralová

Ludmila Kopecká

Zdeněk Kopecký - 75 let

Anna Šimková - 94 let

Emilie a Josef Chadimovi - zlatá svatba

V březnu jsme se naposledy rozloučili s paní Marií Pavlišovou, v dubnu s panem Jiřím Bubnem.

*Děkujeme touto cestou všem za účast, květinové dary a
projevenou soustrast na posledním rozloučení
našeho drahého zesnulého*

pana Jiřího Bubna.

Rodina Bubnova

FOTOOKÉNKO LUBENSKÝCH ZAHRÁDKÁŘŮ

JÁ NA BRÁCHU, BRÁCHA NA MNE

Já na bráchu, brácha na mne - přísloví označující poskytování zvýhodňování na základě vzájemných příbuzenských vztahů, ale v přeneseném významu i úsluh, známostí, konexí a osobních vazeb. V dnešní době bychom mohli také říci systém (politických, ekonomických) vztahů založených na protislužbách, který funguje ve velkém i v malém. Nejedná se však o nový lidský vynález, ale v podstatě o naplňování základní lidské potřeby přežít, v širším významu přežít co nejlépe, která své negativní polohy dosáhne až v momentě, kdy se tak děje

na úkor ostatních. V krátkém historickém exkurzu si můžeme ukázat, jakou úlohu tyto vazby hrály v minulosti.

Život našich předků nebyl jednoduchý. Z potomků sedláka, který ve 13. století uzavřel jako stavem svobodný dědičnou nájemní smlouvu na polnosti s vlastníkem panství, se postupem času stal nejen poddaný, ale již v 16. století v podstatě nevolník, který se nemohl bez souhlasu svého pána svobodně stěhovat, uzavírat manželské sňatky či volně nakládat se svým majetkem. I mezi poddanými však byli rozdíly. Lépe si stáli rychtáři, obzvláště byl-li rychtářský úřad dědičný jako pozůstatek původního svobodného manského držení. Rychtář byl spojnicí mezi vrchností a vsí, ve které zaujímal rychtářský úřad. K ruce měl konšele, kteří jej v případě potřeby zastupovali a podíleli se na řízení obce. Z dnešního pohledu bychom mohli říci, že rychtář byl takový starosta obce a konšelé zastupiteli. Jejich pravomoci však byly širší, ale i o to větší byla jejich zodpovědnost. Poddanské poměry se zhoršily v průběhu Třicetileté války. Během ní byla řada statků zpustošena a jen na Litomyšlsku lze ztráty na obyvatelstvu odhadovat ve výši 30%. Nucená změna víry přiměla pak mnohé další k tajnému odchodu ze země. Vrchnost též měnila způsob svého hospodaření. Zatímco dříve žila zejména z pravidelných dávek, ať finančních či naturálních, od sedláků, kterým pronajímala půdu, v průběhu 13. až 17. století si za stejnou dávku mohla koupit sedmkrát méně. Původně uzavřené nájemní smlouvy nepočítaly s inflací a tehdejší společnost neuměla ještě s inflací pracovat. Snižující se vrchnostenské příjmy nutily vrchnost k vlastnímu hospodaření - vrchnost se snažila převzít obchod s pivem a omezovala právo práva poddaných a měšťanů, rozšiřovala své ovčiny, ale zejména hospodaření na orné půdě ve vlastní režii. Čím více zabrala vrchnost půdy k panským dvorům, tím více nutila své poddané na nich robotovat - odvádět zdarma se svými potahy či jiným hospodářským náčiním práci ve prospěch pána. Čím více museli sedláci robotovat, tím méně měli času na vlastní hospodářství, už takto dost poničené Třicetiletou válkou, zatížené vzrůstající kontribucí císaři a omezené nedostatkem čeledě. Třebaže být sedlákem za těchto podmínek nebylo vůbec lehké, Třicetiletá válka přinesla velké změny v držbě půdy, a to nejen panské, vlivem konfiskací, ale i rustikální-selské vlivem dosazování nových sedláků na opuštěné statky. A právě zde hrála velkou roli úloha rychtáře. Ačkoli o osazení volného gruntu rozhodovala vrchnost, jen zřídkakdy se tak dělo bez porady a doporučení rychtáře obce. Za této situace tak některé rody zaznamenaly v období po Třicetileté válce významný růst a některé rodinné klany ovládly zcela život obce.

Lubná byla vždy poměrně velkou obcí. Kde je hodně osob, je i mnoho zájmů a je i o to těžší tyto zájmy společně spojit a dostat pod kontrolu menší skupiny lidí. Huře na tom byly však některé další menší obce v okolí. Místně nejvýraznější byla situace v nedaleké Stříteži, kde opanovali příbuzenské vazby zcela celou ves a sféra vlivu místního klanu Střítežských, Jílků a Mřeňů se brzy začala šířit i do okolí. Za zakladatele zdejšího klanu můžeme považovat sedláka Martina Mřeně, který hospodařil ve Stříteži na gruntu později označeném č. 3. v první polovině 16. století. Zatímco syn Jílek zůstal na rodném gruntě, syn Bartoš se přiznal na dědičnou rychtu ve Stříteži a stal se Střítežským rychtářem. Po dlouhá staletí nerozhodovaly o tom, kdo si koho vezme, jen vzájemné sympatie dvou lidí. Sňatkem se spojovaly rody a byl to také jeden z mála způsobů, jak si zajistit lepší budoucnost. I mezi poddanými se tedy hledělo na to, koho si syn nebo dcera vezme. Sedláci se snažili provdat své dcery opět na selské statky a naopak své syny, obzvláště nastávajícího hospodáře, provdat za dceru jiného sedláka, která bude mít dobré věno. Sňatky dětí, obzvláště tam, kde byl majetek, dohadovali rodiče a stávalo se, že se mladí poznali až krátce před sňatkem.

Ještě v 16. století nebylo příjmení dědičné a stávalo se, že se během života měnilo. Od 16. století však zesiloval vliv na ustálení příjmení zejména z důvodu lepší kontroly vrchnosti i duchovní správy nad poddanými. Tento proces vyvrcholil až na konci 18. století za císaře Josefa II., který ustanovil příjmení jako dědičné po otci. Martin Mřeň tak měl syny Jílka a Bartoše, ale stál v mužské linii na počátku tří odlišných příjmení. Syn Bartoš byl rychtářem Střítežským a jeho potomkům zůstalo příjmení Střítežský. Jílek měl po otci příjmení Mřeň, ale pestré to bylo u jeho dětí - synovi Tomášovi, který zůstal doma na gruntě a jeho potomkům zůstalo příjmení Jílek, syn Jan se stal rychtářem v Nedvězí a říkalo se mu Jan Mřeněk a syn Štěpán byl nejprve krátce sedlákem v Lubné, následně se však přiznal na dědičnou rychtu

v Širokém Dole a užíval příjmení Mřeň. I jeho potomci se v kraji hojně rozmnožili a na přelomu 18. a 19. století se podoba příjmení Mřeň přechýlila na dnešní Břeň.

Síla rodinného klanu Mřeňů/Střítežských/Jílků koncem 16. a počátkem 17. století rostla a plně se projevila v průběhu Třicetileté války, kdy členové rodu za vedení rychtáře Střítežského zcela ovládli situaci ve Stříteži. Rychtářem byl Martin Střítežský (1608-1663). Jeho prabratranec Mikuláš Mřeň byl konšelem a stejně tak i další bratranec Urban Jílek (1626-1666). Dalšími konšely byly Pavel Rud a Jíra Vondráček, kteří pravděpodobně nebyli spřízněni. I tak však potomci Martina Mřeně měli v rozhodování o vsi převahu. Ve Stříteži tenkrát bylo 12 gruntů, z nichž 5 drželi potomci Martina Mřeně. Rodinný klan tak měl ve vsi hlavní slovo a jeho členové si byli vzájemnou pomocí. Rodinný klan v té době spojovala také tajná víra po otcích - zakázané českobratrské vyznání.

Zatímco ve Stříteži dosáhl rod významného postavení již v druhé polovině 16. století, od 17. století začal šířit svůj vliv i do okolních obcí. Dcera Bartoše Střítežského Mariana byla provdána do Sádku za Matouše Rychtáře. Martin Střítežský (1608-1663), rychtář ve Stříteži, koupil v roce 1660 svobodnou rychtu na Pohoře, která měla k sobě dokonce několik poddaných sedláků. Rychtu ve Stříteži pak přenechal synu Ondřejovi, zatímco rychtu na Pohoře převzal po smrti Martina syn Pavel. Po obsazení rychty v Širokém Dole Štěpánem Mřeněm se v další generaci rod Mřeňů dále hojně rozšířil - syn Mikuláš (1620-1660) se stal sedlákem a konšelem ve Stříteži, syn Marek (1623-1695) sedlákem v Širokém Dole, syn Jan (1626-1687) převzal rychtu po otci a syn Vavřinec (1631-?) se stal sedlákem v Širokém Dole. Expandovali však i potomci Jílkovi (1544-1614). Kromě již zmíněného Štěpána Mřeně (1591-1672) a Jana Mřeňka (1579-1629), který však nepřežil období Třicetileté války, se jednalo dále o děti Tomáše Jílka (1581-1666) - Havel Jílek (1639-1690) se stal sedlákem ve Stříteži, Rozina se roku 1665 provdala za Jana Čermáka, sedláka ve Stříteži, Urban Jílek (1626-1666) byl sedlákem a konšelem ve Stříteži, Jan Jílek (1616-1675) koupil roku 1643 výsadní rychtu v Širokém Dole na straně panství Litomyšl a více si povíme o Tomáši Jílkovi (1611-1707), který měl vztah k Lubné.

Od roku 1584 je v Lubné zmiňován rod Chadimů. V Lubné drželi grunt o velikosti 2 prutů, neb 40 strychů. Pravděpodobně prvním z rodu byl Říha Chadima, který výše zmíněného roku zemřel. Grunt Chadimů v Lubné byl za Třicetileté války těžce poškozen, a tak se jej v roce 1652 ujal jako pustého Jakub Bednář. Jeho otec Matouš byl v Lubné zahradníkem (označení pro menšího hospodáře) a samotný Jakub je s manželkou psán ještě v roce 1651 jako podruh v Širokém Dole. Jeho manželkou byla Magdaléna, dcera sedláka Ondřeje Květenského z Širokého Dole dnes čp. 63. Protože Jakub Bednář nepocházel z nikterak zámožného rodu, převzal příjímí po gruntu v Lubné – Chadima, a to si ponechal, třebaže na tomto gruntu hospodařil jen krátce a již v roce 1653 převzal grunt v Lubné Tomáš Jílek (1611-1707). Jakub Chadima zůstal na gruntu jako podruh. V roce 1660 Tomáš Jílek koupil od svého bratra Jana svobodnou rychtu v Širokém Dole na straně zámeckého panství Litomyšle (dnes č. 70.). Široký Důl byl tehdy rozdělen Jalovým potokem mezi dvě panství - panství města Poličky a zámecké panství Litomyšl. Každá z těchto částí měla vlastní rychtu. Tomáš Jílek si však ponechal i grunt v Lubné. Rozmáhající se vliv rodinného klanu Jílku-Střítežských-Mřeňů mnohé asi dráždil. Jedním z nich mohli být i Květenští. Předek rodu Lorenz Květenský byl od roku 1551 rychtářem ve Stříteži. V roce 1558 vyměnil svoji rychtu za rychtu v Širokém Dole na straně Poličky, kde byl rychtářem až do roku 1573, kdy zemřel. Tuto rychtu po něm převzal syn Jakub. Patrně se mu však nedařilo tak, jak by si přál a v roce 1602 směnil svoji rychtu v Širokém Dole (čp. 4.) za sousední statek (čp. 3.). Zde pak hospodařil až do své smrti v roce 1620. Byť Jakub ztratil pozici rychtáře, dobře se dařilo jeho synům, z nichž Vít převzal roku 1620 grunt po otci, Jan byl nejprve sedlákem v Širokém Dole 16 a poté v Širokém Dole 10 a Ondřej se stal nejprve v roce 1627 sedlákem v Širokém Dole 67 a v roce 1644 přikoupil ještě grunt č. 63. v Širokém Dole. Pozice Květenských byla tak v Širokém Dole velmi silná. Nepochybně s jejich přispěním v roce 1663 Jakub Bednář, tehdy však psán již jen jako Chadima, převzal svobodnou rychtu v Širokém Dole od Tomáše Jílka. Jílek pak hospodařil dále již jen na gruntu v Lubné. Od klanu Květenských byl však „odškodněn“ - když Jílkovi v roce 1687 zemřela jeho manželka Veronika, oženil se ve věku 56 let následující rok podruhé, a to s Alžbětou, vnučkou sedláka Ondřeje

Květenského, tehdy asi 18letou. Tak došlo k propojení obou mocných selských rodů a dalšímu posílení příbuzenských vazeb v oblasti.

pro Lubenský zpravodaj napsal Radek Zdvořilý, <http://zdvorily.wz.cz>

KOMENSKÝ BY NADŠENÝ NEBYL

Reakce na článek z minulého zpravodaje:

Se stále zvětšujícím se zklamáním a sebezapřením jsem dočetl článek pana Ladislava Kejíka o zhoršujícím se stavu českého školství z minulého čísla. Namísto oprávněné kritiky o podfinancování školství, ze kterého pramení většina jeho problémů včetně nižšího společenského statusu učitelů, míchá Kejík ve svém článku prázdná klišé o čím dál horších studentech spolu se svými sentimentálními vzpomínkami na bezvadné dospívání v totalitním režimu. Celkově pak vytváří ničím nepodložený obraz fungujícího komunistického školství, které čím dál více chátrá v současném amorálním demokratickém režimu.

Nejdříve si Kejík stěžuje na agresivní chování žáků vůči učitelům, konkrétní řešení ovšem kromě vágního „je třeba dodržovat nějaký řád“ nenabízí. Namísto toho implicitně ve svých vzpomínkách a jistém článku jedné paní učitelky obhajuje řešení problému fackou jako za komunismu, kdy s tím údajně problémy nebyly. Je ovšem nutné si uvědomit, že poslušnost vynucená silou a strachem (z dalšího tělesného postihu např. od rodičů) není skutečná poslušnost. Jestli uštědřená facka dítě něco naučí, tak pouze to, že v právu je silnější, a ne ten kdo má pravdu. Takový společenský systém je dlouhodobě neudržitelný nejen ve škole, ale i v rodině nebo společnosti, o čemž nás naposledy přesvědčily listopadové dny roku 1989.

Ze závěrů analýzy provedené Centrem výzkumu protidrogových služeb a veřejného zdraví zřetelně vyplývá souvislost mezi agresivním chováním ve škole u těch dětí, které jsou svými rodiči fyzicky trestány. Ještě zásadnější faktor na chování dítěte má podle analýzy čas, který rodiče se svým dítětem tráví. Se snižujícím se věnovaným časem roste agresivita školáka. S tím souvisí i neúplná manželství, ze kterých agresivní jedinci pochází podle analýzy častěji.

V této souvislosti volá Kejík po již zmíněném řádu a tradičních hodnotách, jak jej k tomu vedli jeho učitelé. Zapomíná zřejmě, že to právě komunistická ideologie si kladla za cíl zničit hlavní představitele tradičních hodnot – církve a rodinu. Náboženstvím i rodinou měla totiž být Strana. Ne náhodou umožnili komunisté liberalizaci rozvodů manželství. Také není náhodou, že kuchyně v bytové zástavbě z před roku 1989 jsou většinou velmi malé, jíst se totiž mělo v závodních jídelnách, nikoli doma s rodinou. Mnoho dnešních problémů nejen ve školství má tak svůj původ v Kejíkem idealizovaném komunismu.

Elitářský pohled na vzdělávání obsažený v Kejíkově rozhořčení z toho, že dnes má maturitu každý a že vzniklo spoustu vysokých škol, ob stojí možná v izolované zemi, jakou bylo komunistické Československo s omezenou poptávkou po vysokoškolácích. V nynějším otevřeném světě s neutuchající poptávkou je v zájmu státu vést své občany k vyššímu vzdělání, pokud nechce zůstat levnou montovnou Západu. I výsledky OECD za rok 2015 ukazují, že vyspělé země mají vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva mezi 25-34 lety (např. Velká Británie 49 % oproti 31 % v ČR). Vyšší dosažené vzdělání je také výsledkem zvýšené životní úrovně, díky které si rodiče mohou dovolit platit svým dětem výrazně delší dobu na studiích. Samotné umělé snížení počtu vysokoškolských studentů ke kvalitnějšímu vzdělávání jednoduše nevede.

Kejík dále obviňuje mnohé vysokoškoláky ze základních neznalostí českých dějin a obecně si stěžuje na snižování vzdělanosti. On sám by přitom na většině VŠ čelil disciplinárnímu řízení kvůli druhému odstavci svého publikovaného článku, ve kterém cituje vyjádření Miroslavy Vlčkové z 11. 12. 2016 pro Seznam.cz, aniž by se obtěžoval uvést jej uvozovkami. Z textu pak není vůbec zřejmé, že se jedná o názor někoho jiného než jeho samotného. Takovéto provinění, byť i nezáměrné, představuje porušení autorského zákona a etiky akademické práce.

Konečně Kejík klade při vzdělávání důraz na „těžkou práci“, tedy na bichlování, kterého je podle mého soudu na školách stále dost a které je v příkrém rozporu s Komenského heslem

- škola hrou. Ostatně někdy až encyklopedické znalosti požadované ve škole nepřinášejí velkého užitku, pokud je nejsme schopni spojit s něčím praktickým. Např. výuka finanční gramotnosti dostává snad s výjimkou ekonomických škol žalostně málo prostoru, a přitom jen za rok 2016 nařídila Exekutorská komora 718 tisíc exekucí.

Místo konkrétních návrhů na zlepšení vzdělanosti se bohužel doktor Kejík dál nechává unášet svými pocity a varuje před možným „vymýváním mozků“ v dnešních školách a v mainstreamových médiích. Přitom právě vznik alternativních, tedy lživých médií, která zahlcují veřejný prostor dezinformačními zprávami s cílem oslabit víru ve funkčnost demokratických institucí, ukazuje, jak významné je podporování všeobecné vzdělanosti, díky které lidé tak lehce neuvěří nepodloženým lžím.

Při pohledu na svobodnou zemi, ze které nemusí nikdo kvůli svému přesvědčení prchat, se zvyšující se úroveň vzdělanosti dostupné bez ohledu na kádrový posudek by Komenský nadšený byl.

Filip Kalánek

Otevřený dopis Filipu Kalánkovi

V Benidormu 28. března 2017, v den 425. výročí narození J. A. Komenského
Vážený pane Kalánku,

na rozdíl od Vás jsem si se zájmem přečetl Vaši reakci na můj článek z letošního prvního čísla Lubenského zpravodaje „Komenský by nadšený nebyl“, který z Vaší strany vyvolal takové emoce. Aspoň jsem se přesvědčil o tom, že se více lidí zamýšlí nad uvedeným problémem. Jsem dalek toho, abych sdílel Váš optimismus nad kvalitou vzdělanosti našich žáků a studentů, bral Vám iluze o stavu dokonalé „svobody a demokracie“ v naší vlasti a Vaši víru v mainstreamová média nebo abych Vás odsuzoval za Váš světový názor a antikomunismus. Neznám Vás, ale věřím, že k tomu máte své důvody. Chci pouze reagovat na některá vaše vyjádření, ve kterých obsahu mého textu podsouváte něco, co v něm není.

Smyslem článku nebylo napsat vědecké pojednání o úrovni našeho školství s návrhy na řešení, ale pouze upozornit na skutečně neutěšený stav v chování a vzdělanosti naší mládeže a k tomu přidat svůj názor. Moje tvrzení jsou podložena výsledky mezinárodních srovnávacích testů PISA a TIMSS, zprávami české školní inspekce, názory laické veřejnosti, osobními dlouholetými zkušenostmi a v neposlední řadě i názory většiny odborné veřejnosti. V poslední době si na rapidně klesající úroveň všeobecných znalostí českých středoškoláků stěžuje nejen jeden vysokoškolský profesor. A to jsou mnohem větší odborníci než jsem já nebo Vy.

Při odvolávání se na Komenského „škola hrou“ se rovněž mýlíte. Komenský se sice snažil o to, aby škola nebyla založena jen na biflování, ale chtěl, aby „formou hry bylo žákovi ukázáno, že má i nutné biflování smysl, aby se získané znalosti utvrdily a logicky pospojovaly“. Odborníci a ČŠI upozorňují i na to, že rovněž waldorfské, montessoriovské a jiné alternativní školy nevynikají nad průměr. Chtěl bych také připomenout, že žádné maturitní vysvědčení nezaručí uplatnění na trhu práce, když není podloženo znalostmi, schopnostmi a dovednostmi. Souhlasím s Vámi, že se zvýšila životní úroveň. To ovšem neznamená, že všichni rodiče jsou schopni financovat jednomu nebo dvěma dětem letitá studia na středních a vysokých školách, a to zejména na školách soukromých. Informační zdroje uvádějí, že školné u českých soukromých vysokých škol se pohybuje u bakalářského studia od 30 do 50 tisíc korun za školní rok, u magisterského studia mezi 40 až 60 tisíci korun ročně a u pobočky zahraničních vysokých škol se školné zvyšuje až na 200 tisíc korun za dva semestry.

Rovněž Vaše poznámky o tradičních hodnotách, o rodině a církvi jsou úsměvné. Je 27 let po revoluci a já nevidím, že by kostely byly plné rodičů s dětmi a do nepovinného předmětu „náboženství“ byli přihlášeni všichni žáci školy, jak to bylo u nás, na moravské vesnici, za mého mládí. Všichni jsme chodili do kostela a do náboženství. Pomáhalo nám to vytvářet si určité duchovní hodnoty, které se pak spolu s rodinou a školou podílely na formování naší osobnosti. A co „tradiční rodina“? Ta už přece vůbec neexistuje, a to k velké radosti zastánců multikulturalismu. Podle Českého statistického úřadu „se téměř polovina dětí rodí neprovdaným

matkám, půlka manželství končí rozvodem a ve dvou třetinách případů se to týká rodin s nezletilými dětmi.“ A to neuvádím registrovaná partnerství párů stejného pohlaví. V letech 1950-55 byla rozvodovost 10-15 procent, v letech 1980-85 až 35 procent a v současnosti 50 procent.

Vzpomínky na školní léta byly do mého článku zařazeny nikoliv ze sentimentality, ale pro srovnání se současností a hlavně proto, aby byl text aspoň trochu čtivý a od žhavé problematiky odlehčený. Vnímavý čtenář jistě pochopil, že zde nejsou napsány žádné chvalozpěvy na tehdejší školství, natož nějaké návody k fackování dětí nebo moje schvalování tělesných trestů.

Nejvíce jsem se však snažil o to, abych vyzvedl obtížnou a záslužnou práci pedagogů, upozornil na jejich neuspokojivé finanční a společenské ohodnocení a na celkové přehlížení problémů škol.

Bylo by toho ještě více, o čem bych s Vámi polemizoval. Nechci však unavovat čtenáře naší vzájemnou výměnou názorů a „žlučovými výlevy“, jak se stalo ve Vašem případě.

Pane Kalánku, tímto otevřeným dopisem bych ukončil polemiku s Vámi. Jste sice hodně vzdálen od reality, ale jsem rád, že jste veřejně vyjádřil svůj názor.

Já totiž lubenské čtenáře nepodceňuji. Mají svůj vlastní rozum, svoje myšlení, svoje životní zkušenosti, svůj pohled na současnost. Nechejme na nich, zejména na těch, kteří o to mají zájem, ať si sami utvoří svůj vlastní názor na to, zda by Komenský byl nebo nebyl nadšený.

P.S. Příště, až budu někoho citovat, si dám pozor na uvozovky!

Zdravím Vás ze Španělska a přeji stále zdraví.

Ladislav Kejík

ČESKÉ NEHMOTNÉ DĚDICTVÍ UNESCO JÍZDA KRÁLŮ

Jízda králů je úžasná lidová slavnost, která byla na listinu UNESCO zapsána 27. listopadu 2011 na Bali. Tato slavnost se aktivně udržuje pouze na Slovácku a na Hané, stejně jako slovácký verbuňk. V minulosti však byla velmi hojná na celém území Čech i Moravy. Jízda králů je lidový zvyk dosud neznámého původu. Podle etnografů historie zvyku patrně sahá až do pohanských dob, tedy do období před Kristem. Jeho dnešní podoba je pozůstatkem nám již neznámých kultů nebo iniciačních obřadů. Proto je jízda králů opředena množstvím legend, mýtů, bájí a pověstí.

Nejproslulejší a nejkrásnější je jízda králů ve Vlčnově, kde se každoročně jezdí více než 200 let. Následují Kunovice, kde se jezdí každým druhým rokem, v Hluku se lidový zvyk opakuje každý třetí rok a ve Skornicích každý čtvrtý rok. Pro tato čtyři sídla byla zpracována nominace na zápis do UNESCO. Hlavní postavou jízdy králů je král, podle tradice to musí být mladý šohaj ve věku okolo 10 let. Oblečený je do slavnostního dívčího kroje a v ústech má bílou růži na důkaz mlčenlivosti. V čele královské družiny jede praporečník s tureckým šátkem uvázaným na žerd' a vyvolávači. Následuje král, po straně má pážata s tasenými šavlemi, jejichž úkolem je krále chránit. Pážata i král jedou na bílých koních a jsou převlečeni do slavnostních ženských krojů. Ostatní jezdci oblékají kroje mužské. Za králem následují vyvolávači a ostatní jezdci. Celá družina na ozdobených koních projíždí obec, zastavuje se u domů a vyvolávači pronášejí k jejich obyvatelům i náhodným divákům krátké veršované provolání pochvalného nebo žertovného charakteru. Za to jsou odměňováni většinou peněžitými dary, které jim dárci vkládají do kasičky nebo do jejich vysokých bot. Jízda králů trvá zpravidla celý den a bývá doprovázena muzikanty. V podvečer, po několika hodinách od zahájení jízdy, dospěje král se svým doprovodem na místo setkání s rodiči. Praporečník se ujme slova a poděkuje oběma rodičům za krále. Po děkovných slovech smí malý král sesednout z koně a v doprovodu pážat se uvítá s rodiči. Potom je celá družina pozvána na večerní hostinu v domě králových rodičů. Zdařilá jízda králů je ctí a chloubou rodiny krále i celé obce. V každé obci má jízda králů různé odlišnosti, proto je vždy jedinečná a originální. V minulosti se jezdila o svatodušním pondělí, nyní o svatodušní neděli nebo poslední květnovou neděli, jako je tomu ve Vlčnově. Letošní vlčnovský král se jmenuje Petr Španěl.

Jména kunovických králů od roku 2000: prvním králem nového tisíciletí byl v roce 2002 Ondřej Siman a v roce 2004 se stal jeho nástupcem Martin Pěcha, králem jízdy králů 2006 byl Jan Libosvár a v roce 2008 Miroslav Duda, v roce 2010 Adam Joura, v roce 2012 Jakub Machálek. V roce 2014 se stal králem Radovan Siman, který předal královskou korunu Adamu Hlaváčovi, jenž byl králem v roce 2016.

Jízda králů patří mezi velké poklady naší lidové kultury. Lidi stále fascinuje jakousi tajemností, úchvatnou pestrostí krojů a malebným průvodem královské družiny jezdící na koních. Jednoznačně patří mezi klenoty světového nehmotného dědictví.

Josef Trojtle

Jízda králů - čelo průvodu a král

FLORBALOVÝ TURNAJ PŘÍSPĚJE NA DOBROU VĚC

Lubná - Jarní prázdniny dětem i letos zpříjemnil florbalový turnaj Dona Boska. Ve dnech 10. a 11. března se v lubenském Víceúčelovém zařízení Skalka sešlo více než tři sta účastníků. Během čtrnáctého ročníku akce, která je pořádána pod záštitou vicehejtmana Pardubického kraje Romana Línska, opět nebyla nouze o napínavou podívanou.

Turnaj se v tomto roce dočkal i zajímavé novinky. „Letošní ročník jsme chtěli nějak obohatit. Máme z turnaje radost a tu jsme chtěli spojit s mezinárodní organizací Unicef. Za každý gól, který padne, přispíváme určitou částku do speciální kasičky. Tyto peníze pak budou věnovány Unicefu,“ uvedl Karel Haupt. Kasička byla připravená v hale během všech zápasů a každý hráč, kterému se povedlo vstřelit gól, ho mohl oslavit tak, že věnoval peníze na dobrou věc. Za dva dny turnaje tento projekt získal 12 124 Kč.

V pátek turnaj tradičně zahájily týmy mladších a starších žáků, po kterých následovala

Mladší žáci - vítězné družstvo ze Skutče

Občerstvovací zázemí pro účastníky turnaje

ostřílená kategorie veteránů. V kategorii mladších žáků zvítězil tým FBC Skuteč. Medaile za první místo v kategorii starších žáků putovala ke smíšenému týmu YBK Okapáři, kde se představili hráči z Lubné a z Litomyšle. Páteční den poté opět ukončila kategorie veteránů, které se mohli zúčastnit soutěžící starší než 35 let. O vítězství bojovaly čtyři týmy a o napětí nebyla nouze, na první příčce se ale nakonec umístil Hydra tým ze Svitav.

Celý sobotní den patřil soutěži mužů. Letos se přihlásilo dvanáct družstev, což je o čtyři méně než v loňském ročníku. „Už na tomhle turnaji hraju po čtrnácté. Momentálně soutěžím za tým IBF Vořežčagan. Moc mě to tu pokaždé baví a myslím, že turnaj je rok od roku lepší. Jsem také rád, že letos spolupracujeme s organizací Unicef,“ uvedl jeden z hráčů Martin Klusoň.

Již tradičně se na turnaji sešlo také mnoho rodinných příslušníků a fanoušků jednotlivých týmů. K napínavé atmosféře přispívali také komentátoři a halou se ozývalo hlasité povzbuzování. Zlatou medaili nakonec získal tým Bílý balet z Lubné, na druhé příčce se umístilo družstvo IBF Vořežčagan a třetí skončil tým Aquafield z Litomyšle.

	Mladší žáci	Starší žáci	Veteráni	Muži
1. místo	FBC Skuteč	YBK Okapáři	Hydra Svitavy	Bílý balet
2. místo	FBC Sokol Předměřice	Machine Dolní Újezd	Fox Litomyšl	IBF Vořežčagan
3. místo	TJ Sokol Lubná	FBC Polička	Kardiaci Lubná	Aquafield Litomyšl
4. místo	Florbal Litomyšl	FBC Skuteč	Praha Kobylisy	FBC Oujeje (Polička)

Florbalový turnaj v Lubné patří k největším v regionu. Pro hráče je zde připraveno kvalitní zázemí. Všechny zápasy jsou objektivně rozhodovány licencovanými rozhodčími a na doplnění sil si mohl dát každý hráč chutný guláš či ke svačině domácí pomazánku s chlebem. Během let si získal velkou popularitu a v současné době na něj dojíždějí i týmy ze vzdálenějších míst.

„Náš turnaj je pojmenovaný po duchovním, který zasvětil život práci s mládeží. Jedná se především o příležitost pro setkání sportovců. Nejde nám ani tak o výsledky, ale spíše o to, že se zde můžeme společně setkávat,“ uvedl salesián Petr Zelinka.

1. místo - starší žáci - YBK Okapáři Lubná a certifikovaní rozhodčí

V letošním roce se během 77 zápasů představilo 34 týmů. „Naše obec, ale také další fanoušci tímto turnajem žijí a nikdy si ho nenechají ujít, za což jsme opravdu rádi. Turnaj byl založen již před lety a ti lidé, kteří tu tenkrát byli, s ním postupně vyrostli. Neskončili jsme jen u malé dětské soutěže. Někteří z našich hráčů, jmenovitě Přemek Pakosta, Ondřej Pakosta a Dominik Bartoš, se dostali ve své kariéře mnohem dál. Zmínit ale musím také pořadatele, kteří se starají nejen o organizaci, ale také o zázemí pro všechny hráče. Za jejich snahu a spolehlivost jim patří velký dík,“ řekl starosta Lubné Josef Chadima. Organizátoři již teď slibují, že se fanoušci mohou těšit i na příští ročník.

Barbora Košňarová z Poříčí

Poděkování

Touto cestou ještě jednou děkuji všem pořadatelům za přípravu a zabezpečení 14. ročníku Florbalového turnaje Dona Boska na Skalce v Lubné dne 10. a 11. března 2017 a panu K. Hauptovi za zorganizování sbírky ve výši 12 124 Kč pro organizaci UNICEF.

Josef Chadima

Společná fotka po ukončení turnaje veteránů

Vítězné družstvo mužů – Bílý balet Lubná

Pořadatelé a hráči při ukončení turnaje

DĚTSKÝ KARNEVAL

V sobotu 25. února 2017 se konal už dvacátý dětský karneval. Ten první se zrodil mezi děvčaty, která chodila do tělocvičny cvičit pod vedením A. Uhrové. Děvčatům se karneval zalíbil, a tak se cvičitelka rozhodla pokračovat v něm každým rokem. Sháněly se drobné věci do tomboly, zajišťoval se bufet a děvčata si nacvičila různá vystoupení, se kterými karneval zahajují.

V průběhu let se k organizaci přidaly i ostatní maminky, aby tak pomohly karneval zajistit. Účast začala být opravdu velká, z čehož máme obrovskou radost. Každoročně sháníme stále

větší množství drobností do tomboly a ještě by jich mohlo být více, protože letos na některé děti tombola nevyšla. Posledních pět let zveme mládež z Morašic, která zajišťuje pěkný program. Letos přišlo mnoho dětí v krásných maskách a my máme radost z toho, že děláme dobrou věc pro děti.
Na dalších karnevalech se na Vás těší pořadatelé TJ Lubná

Poděkování

Touto cestou děkuji všem pořadatelům, rodičům a vystupujícím za přípravu a zabezpečení dětského karnevalu dne 25. února 2017 na Skalce v Lubné.

Josef Chadima

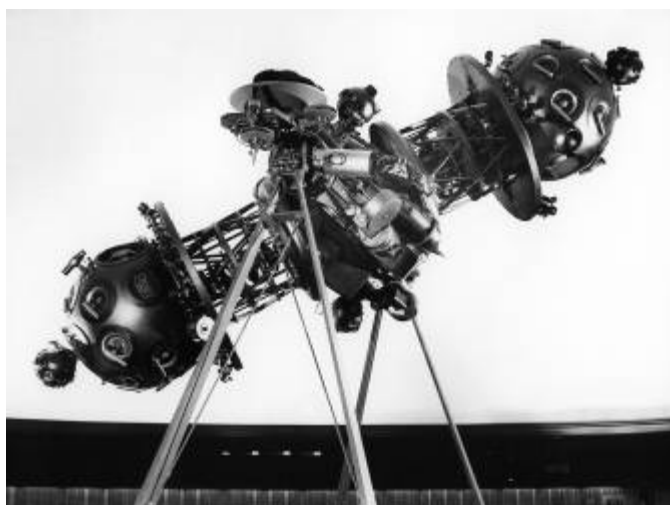

Dětský karneval na Skalce

VESMÍR OKOLO NÁS PRVNÍ PLANETÁRIUM – ANEB UMĚLÉ NEBE

Astronomové a technici si dlouho lámali hlavu nad tím, jak věrně napodobit noční nebe. Trvalo mnoho let, než světlo světa spatřil přístroj označovaný projekční planetárium. Na počátku jeho zrodu byl astronom Max Wolf, profesor astronomie a ředitel hvězdárny v Heidelbergu. Zaníceného pozorovatele trápilo, že pro pouhé seznamování žáků, studentů a návštěvníků hvězdárny se souhvězdími a aktuální polohou planet nelze použít umělé nebe; namísto toho se omezuje drahocenný pozorovací čas pro astronomický výzkum. S myšlenkou vytvořit umělou oblohu s hvězdami a planetami seznámil Max Wolf v roce 1913 Oskara von Millera, zakladatele Deutsches Museum v Mnichově. Ten v zápětí poté jednal s konstruktéry firmy Carl Zeiss v Jeně. A tady nápad spočinul na úrodné půdě. Již od počátku se myšlenky ujal a rozvíjel ji s velkým nasazením Walther Bauersfeld, hlavní konstruktér a pozdější ředitel Zeissových závodů.

Podstata přístroje je poměrně jednoduchá. Hvězdy v počtu, v jakém je vidíme za jasné noci na obloze, se promítají z projekční koule umístěné uprostřed temné místnosti na její strop ve tvaru polokoule. Zdrojem světla je projekční žárovka, ze které světlo prochází miniaturními otvory rozmístěnými na kovové fólii v podobných obrazcích jako skutečné hvězdy na nočním nebi. Jasnost hvězd je určena různou velikostí otvorů. Potud je vše relativně snadným konstrukčním úkolem. Nejtvrdší oříšek na rozlousknutí techniky teprve čekal. Museli řešit složité pohyby kosmických těles ve vesmíru, zejména planet, Měsíce a Slunce. Bylo nutné zkonstruovat velice komplikovanou mechaniku, a tak není divu, že řešení hledal Bauersfeld a jeho tým mnoho let. Nakonec bylo nezměrné pracovní úsilí konstruktérů korunováno velkým úspěchem.

Planetárium - mechanická část a noční obloha

V srpnu 1923 byla na střeše firmy Carl Zeiss v Jeně vztyčena 16metrová projekční kopule a do ní byl umístěn první přístroj planetária, nazvaný model I, ale brzy si vysloužil přezdívku – zázrak z Jeny. Poté následoval úspěšný zkušební provoz. Pak byl přístroj zabalen a přemístěn do 10metrové kopule v mnichovském Deutsches Museum. A právě zde se planetáriu poprvé představilo světu – stalo se tak v neděli 21. října 1923. Profesor a šéfkonstruktér Walther Bauersfeld předvedl všechny jeho možnosti a přítomné publikum nadšeně jásalo. Potom se přístroj načas odstěhoval zpět do Jeny. V továrně vše ještě jednou otestovali a precizně seřídili, než se planetárium přemístilo definitivně do Mnichova, kde se 7. května 1925 představilo široké veřejnosti. V provozu bylo až do začátku druhé světové války, kdy bylo rozebráno a schováno na bezpečném místě. Mnichovské muzeum bylo na konci války zničeno, po jeho opravě byl originální model I opět uveden do provozu 7. května 1951.

Prostřednictvím planetárií lze velmi věrně napodobit skutečné noční nebe, je možné názorně předvést, jak se pohybují Slunce, Měsíc, planety či hvězdy během jediné noci, roku

i třeba staletí. Planetária jsou instituce kulturní, podobně jako muzea, knihovny nebo galerie. Mají za úkol uspokojovat touhu člověka po vědomostech, ukazovat mu jeho postavení ve vesmíru. Přispívají k rozvoji toho, co lze nazvat kosmické vědomí. Ano, to je jejich hlavní role, navíc téměř nezastupitelná.

Josef Trojtlér

Svozový plán zbytkového komunálního odpadu z popelnic

pátek: 14. 4., 28. 4., 12. 5., 26. 5., 9. 6., 23. 6.

Zubní pohotovost 2017 (soboty, neděle, svátky 8 – 11 hodin)

14. 4.	MUDr.	Kössler	Pavel	Polička, Haškova 445	461 724 369
15. - 16. 4.	MUDr.	Kösslerová	Jitka	Polička, Haškova 445	461 724 369
17. 4.	MUDr.	Králová	Zdena	Litomyšl, Družstevní 69	461 100 497
22. - 23. 4.	MUDr.	Krpčiar	Patrik	Litomyšl, Nerudova 207	461 619 670
29. - 30. 4.	MDDr.	Kučerová	Karolína	Polička, Smetanova 55	731 262 633
1. 5.	MUDr.	Kučerová	Marta	Polička, Smetanova 55	461 724 635
6. - 7. 5.	MDDr.	Martinec	Vojtěch	Litomyšl, J. E. Purkyně 1150	461 615 402
8. 5.	MDDr.	Novák	Peter	Sloupnice 188	465 549 236
13. - 14. 5.	MUDr.	Oliva	Vladimír	Litomyšl, Mariánská 1137	461 614 614
20. - 21. 5.	MUDr.	Sejkorová	Jitka	Polička, Husova 25	606 202 501
27. - 28. 5.	MUDr.	Ševčík	Stanislav	Polička, 1. máje 607	461 724 423
3. - 4. 6.	MDDr.	Štavellová	Pavla	Polička, 1. máje 607	461 724 423
10. - 11. 6.	MUDr.	Švecová	Dagmar	Litomyšl, Šmilovského 1122	461 613 663
17. - 18. 6.	MDDr.	Vlčková	Barbora	Litomyšl, J. E. Purkyně 1150	461 615 402
24. - 25. 6.	MUDr.	Zeman	František	Litomyšl, Smetanovo nám. 132	461 613 827

Lubenský zpravodaj (*dvouměsíčník*) - periodický tisk územního samosprávného celku.

Vydává Obec Lubná, 569 63 Lubná 327, IČ 00276952, telefon: 461 745 215, <http://www.lubna.cz>,

e-mail: zpravodaj@lubna.cz. Na tomto vydání se podíleli: Josef Chadima, Eva Šimová,

Libuše Bulvová, Marta Sýkorová, Michal Kovář, grafická úprava Jana Dřínovská.

Povoleno Ministerstvem kultury ČR Praha, reg. č. MK ČR E 12054. Náklad 200 výtisků. Bezplatné.

Podepsané příspěvky vyjadřují názory dopisovatelů a nemusí být vždy totožné s názory redakce.

Nepodepsané příspěvky nezveřejňujeme. Neprošlo redakční jazykovou úpravou.

Tisk Petr Dvořák – Tiskárna Osík, tel. 461 618 111. **Uzávěrka příštího čísla 29. 5. 2017.**